

Embertelen házaktól mesélő rétegekig

Jankó-Szép Noémi kerámiaművész, művészetpedagógus és Márton Katalin képzőművész, művészetpedagógus tíz esztendő után jelentkezett új közös egyéni tárlattal. A *Tandem* című egyéni kiállításuk szeptember 3-án nyílt meg a nagyváradai Római Katolikus Püspöki Palota második emeletén, és október végéig tekinthető meg.

Mindkét művész váradi. Mindketten 1974-ben születtek. Nem csupán barátok, hanem alkotótársak. Jó néhány alkalommal vettek részt együtt csoportos nemzetközi kiállításokon, alkotótáborokban. Alkotásaik nagyszze-

rűen rezonálnak egymással. Jól megfér egymás mellett Jankó-Szép Noémi *Ikarusza* és Márton Katalin merített-papír *Szárnyalása*, Noémi „embertelen házai” és „házatlan emberei”, valamint Kati réteg-történetei. Nem pusztán egymásmellettiségről van itt szó, hanem párhuzamokról és párbeszédokről. A művészduo kiállítása az elmúlt esztendők sommázata, essenciája.

A vernisszázson népes közönség gyűlt össze. A művészeket és tárlatlátogatókat Böcskei László megyés püspök köszöntötte. Hangsúlyozta: életeli és szemet-lelket gyönyörködtető

JANKÓ-SZÉP NOÉMI • Született: 1974, Nagyvárad, Románia. Tanulmányok: Kolozsvári Képző- és Iparművészeti Egyetem, kerámia szak, 2001. Fontosabb csoportos kiállítások: 2010 – European Ceramic Context 2010, Bornholm, Dánia; 2014 – Nemzetközi Kerámia Triennálé, Kecskemét, Magyarország; 2015, 2019 – Nemzetközi Kerámia Biennálé, Kolozsvár, Románia; 2023 – Staféta, a Magyar Művészeti Akadémia Ipar- és Tervezőművészeti kiállítása, Budapest, Magyarország. Egyéni kiállítások: Nagyvárad, Budapest, Berettyóújfalu, Nyíregyháza, Csíkszereda, Gödöllő. A Barabás Miklós Céh tagja, a Romániai Képzőművészek Egyesületének tagja. 2023 – Jakobovits Miklós Díj. Jelenleg a Nagyváradai Művészeti Líceum kerámia szakos tanára.

MÁRTON KATALIN • Született: 1974, Nagyvárad, Románia. Tanulmányok: Nagyváradai Egyetem Vizuális Művészetek Kara, művészetpedagógia, grafika mellékszak (1995–2000); mesterképzés, képzőművészet és multimédia szak (2018–2020). Fontosabb csoportos kiállítások: 2019 – Dall'est all'Ovest, Accademia di Romania, Róma, Olaszország; 2020 – Réteg-mese, disszertáció, Nagyvárad; 2020 – In progress – installációk, Nagyvárad; 2022 – Artefact, Országos Iparművészeti Biennálé, Nagyvárad; 2023 – Staféta, a Magyar Művészeti Akadémia Ipar- és Tervezőművészeti kiállítása, Budapest, Magyarország; Egyéni kiállítások: Nagyvárad, Budapest, Berettyóújfalu, Nyíregyháza. A Barabás Miklós céh tagja, a Romániai Képzőművészek Egyesületének tagja, a Tibor Ernő Galéria tagja. 2023 – Jakobovits Miklós Díj. Jelenleg a nagyváradai Szent László Római Katolikus Teológiai Líceum és a Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium vizuális nevelés tanára.

a *Tandem* tárlat. Alaposan megszemlélve a kompozíciókat, a művészi munkák segíthetnek valami újat fölfedezni magunkban és a világban. Lényeges, hogy észrevegyük a bennünk lévő alkotóerőt.

Jakobovits Márta kerámiaművész, a *Tandem* kurátora, mindkét hölgy szellemi mentora, régóta szeretetteljes figyelemmel kíséri alkotói tevékenységüket. Noémi, egykori tanítványa az ő hatására jelentkezett annakidején a Kolozsvári Képző- és Iparművészeti Egyetem kerámia szakára. A kurátor a tárlatnyitón elmondta: Jankó-Szép Noémi munkáit végignézve azt látjuk, hogy mindennek előre kigondolt helye van, semmi sem fölösleges, a saját maga által megszabott szabályokat követi megfontoltan, komolyan. Méltatta minimalizmusát, kifinomultságát. Kerámiái, üveg-fém-kerámia munkái spirituális elmélyülésre készítenek. Elegendő, ha csupán egy-egy pillantást vetünk a *Jéghegyekre* vagy valamelyik *Tájra*, *Kertre*. Márton Katalin játékosabb. Sokszor egyszerű eseményeket, cselekvéseket nemesít meg. Különleges az, ahogyan a játékosságtól eljut a drámaiságig. Roppant érdekes az, ahogyan a két művész személyisége kiegészíti egymást.

A szóra bírt Jankó-Szép Noémi és Márton Katalin köszönetet mondott a házigazda főpapnak, valamint Balla Tündének és Lakatos Attilának, akik odafigyeléssel, szakértelemmel, lelkesedéssel segédkeztek a négy kiállítóteremben a képzőművészeti munkák elrendezésénél, a tárlat létrehozatalánál. Márton Katalin és Jankó-Szép Noémi megfogalmazása szerint: „Jakobovits Márta a védjegye a mi tandemünknek, s ez nem csupán erre a kiállításra

vonatkozik. Elkísér, buzdít, jutalmaz, szakmailag útbaigazít, ami számunkra hatalmas megtiszteltetés, nem lehet szavakkal megköszönni.”

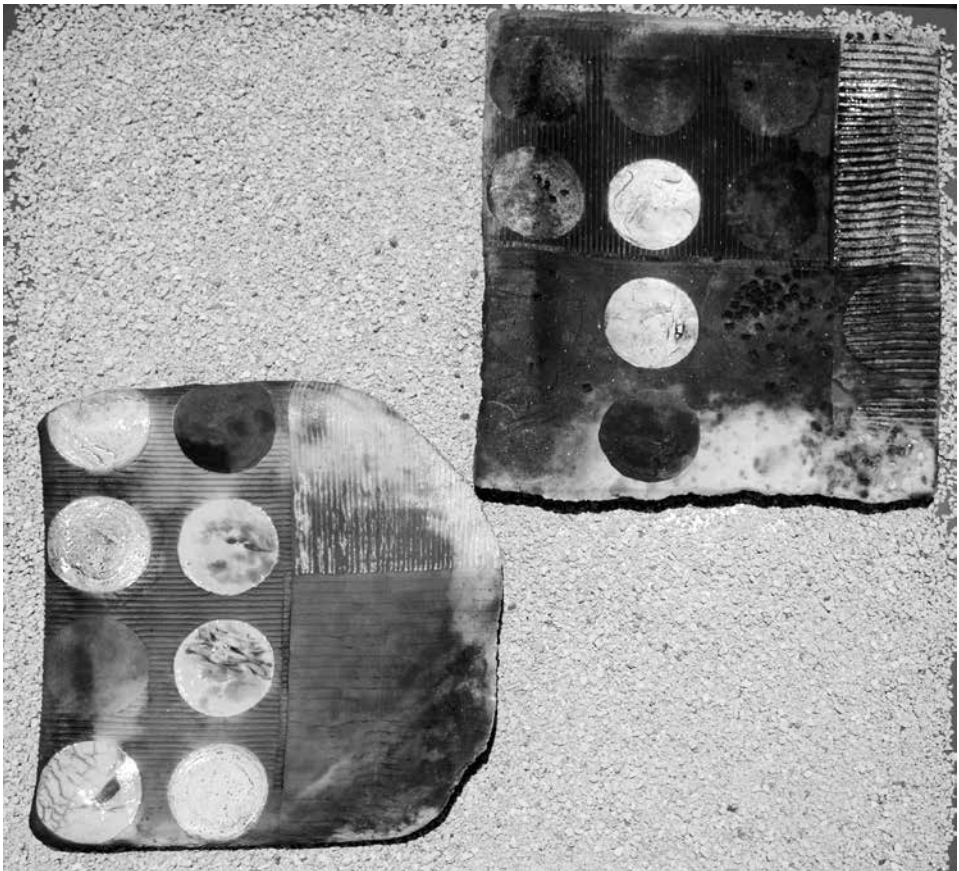
Végül hadd idézzük az általuk megfogalmazott művészi hitvallásokat. Jankó-Szép Noémi: „Szigorú a formátum. Minimalista a forma. Minimális, de szabad a gesztus. SZABAD AZ ANYAG. Kísérletezek az üveg-fém-kerámia párbeszédével a tűzben, megpróbálom az anyag tisztaságát, nemességét, a fekete-fehér éles kontrasztját a merített papír lágyágával kiegyesíteni, a textúrák gazdagságát, a fény-árnyék finom játékát a felületen láthatóvá, tapinthatóvá tenni. Az anyagokkal való kísérletezés talán predesztinál a teljes absztrakcióra, mégis visszaszivárog valamiféle figurativitás a véletlenszerű formák keltette asszociációkban. A kompozíció megalkotásánál a geometrikus formákból megszületnek hétköznapi, ember alkotta tárgyak: házzsiluett, tömbház, ajtó, ismétlődő ablaksorok, tűzfal, csomag – utalások az ember jelenlétére, ugyanakkor fizikai hiányára, az épített környezetre vagy annak pusztulására, az alkotott terek megszűnésére, átalakulására. Embertelen házak, házatlan emberek. A feloldozás a kert és a táj csendje.”

Márton Katalin: „Újrapapírjaimon a hétköznapi, egyszerű felületek, formák nem-mindennapiságát helyezem középpontba. Életünk történései, emberi kapcsolatok, a látott, érzékelt valóság hatnak ránk... Ezeknek a megélt pillanatoknak a párlata, kicsapódása adja az impulzust a merítéshez. Színezek, szűrök, merítek, majd egymásra helyezek... Az újrahasznosított papír is emberi kapcsolathordozó. Az elhagyott

és rám talált kerek fémdarabok fontos emlékek bizonyos életállomásokról, ezek helye a papírmerítéseken viszont egyáltalán nem véletlenszerű, számomra mély jelentéssel bír. A munkáim történeteket mondanak el: az átkísérő és hajtogatott ruhákét és azok rétegződését, a szárnyakét, az alpesi hegyek gyűrődéseit s az Adriának rétegelt, csúsz-

tatott horizontjait. Leegyszerűsített formákkal dolgozom. A talált elemek nálam szimbólumokká minősülnek. A mikro- vagy makrovilág fontos részleteire fókuszálok, azokat absztraktizálok. Tíz év rétegelt emlékeit mutatom be – tandemben Jankó-Szép Noémivel.

Tóth Hajnal



Jankó-Szép Noémi, *Raku tálak* (kerámia, 2018)